

Ada Maria Soto

Stille liefde

I

Er was iets aan die ficussen wat Arthur verontrustend vond. Hij wist nooit of ze echt waren of van plastic. Dat zat hem dwars tot op het punt dat hij een blaadje eraf trok om erachter te komen, meestal op het moment dat er een of andere hotemetoot voorbijkwam. Hij hield zich deze keer in. Hij had verwacht dat het Bureau kantoorplanten van betere kwaliteit zou hebben, maar aangezien iedereen die door de deur kwam per verdieping door zeker tien niveaus van veiligheidscontroles moest gaan, waren plastic ficusbomen waarschijnlijk makkelijker. Misschien stonden de betere planten op de hogere verdiepingen. Hopelijk zou hij dat ooit te weten komen.

De deur van het kantoor ging open en zijn manager keek naar buiten. ‘Agent Drams?’

Arthur sprong overeind. ‘Ja, meneer.’

‘Kom binnen.’

Hij volgde de iets hoger geplaatste agent het keurige kantoor in. Er zat een smal raampje in dat uitzicht bood op de parkeergarage, maar dat was meer uitzicht dan Arthur had vanuit zijn hokje.

‘Ga zitten.’

Toen Arthur net was aangenomen bij het Bureau had hij urenlang geoefend om het enkele knoopje van zijn jasje met één hand open te maken terwijl hij ging zitten. Het was iets wat hij maar drie keer had gebruikt, aangezien het kledingvoorschrift voor de analisten veel meer casual was dan hij had verwacht.

Agent Brown sloeg een dossiermapje open. ‘Ik heb je verzoek tot promotie ontvangen.’

‘Ja, meneer.’ Na vier jaar had Arthur het gevoel dat het hoog tijd werd.

‘Er is besloten om gehoor te geven aan je verzoek. Vanaf morgen

zul je op de vijfde verdieping werken als analist niveau twee.'

Arthurs opgetogen 'Dank u' verstomde in zijn keel. 'Ik ben al analist niveau twee?'

Zijn manager wierp opnieuw een blik in zijn dossier. 'Inderdaad, maar je wordt analist niveau twee op de vijfde verdieping.'

'Dat is... ' Arthur wilde geen knuppel in het hoenderhok gooien, klagen of ondankbaar overkomen, maar hij werkte hier nu al vier jaar. 'Dat is een meer laterale stap dan ik in gedachten had.'

Zijn meerdere zuchtte. 'Agent Drams, niemand weet wie je bent.'

'Dit is een overheidsinstantie met een geheim budget. Niemand hoort te weten wie we zijn.'

'Het grote publiek niet, nee, maar als je leidinggevende en de promotieraad moeten vragen "wie" als ze je naam zien en je foto niet eens herkennen, dan moet je je toegegeven ietwat doorsnee gezicht wat vaker laten zien. Dit is je gehele dossier.' Agent Brown hield drie velletjes papier op. 'Geen negatieve aantekeningen, geen positieve aantekeningen, geen eervolle vermeldingen, geen waar-schuwingen, helemaal niets.'

Arthur wist niet wat hij moest zeggen. Hij had zich gedeisd gehouden, hard gewerkt.

'Morgen meld je je bij agent Collins op de vijfde verdieping en... weet ik veel, bied je aan om de poule voor de Super Bowl te organiseren.'

'Ik weet niets van football.'

'Dat is niet nodig.'

'Oké. Dank u, meneer.' Verder wist Arthur niet wat hij moest zeggen. Hij nam niet de moeite om zijn jasje dicht te maken terwijl hij het kantoor verliet.

Als er een voordeel was aan het werken voor een geheime overheidsinstantie dan zou dat wel zijn dat Arthur zijn ouders niet hoefde te bellen zodat ze hem konden vragen of hij al promotie had gemaakt. Ze dachten dat hij in de industriële scheepvaartverzekeringen werkte.

'Hé, Judas.' Hij tikte met een vingertop op het hoofd van het kleine heiligenbeeldje dat naast zijn permanent onafgemaakte

'Rubiks kubus stond, allebei afstudeercadeautjes van Hanh en zijn zussen. Het persoonlijk maken van de werkplek werd niet aangemoedigd, maar de meeste mensen hadden in ieder geval één ding op hun bureau staan of liggen. Stressballen en rode nietmachines waren populair.

Hij keek op zijn computer hoe laat het was. Nog geen tien uur. Veel te vroeg om te vertrekken of om te gaan lunchen. In plaats daarvan voerde hij zijn wachtwoord in van twintig tekens, zocht een aantal vreemd verwoorde, ietwat gestoorde verslagen op van veldagenten en begon die te lezen.

De hr-afdeling had in samenwerking met de beveiliging gedaan wat ze dan ook deden en Arthurs pasje liet de lift rechtstreeks naar de vijfde verdieping zoeven. Hij stapte uit en keek om zich heen. Aan weerszijden van de liftdeuren stond een ficus. Hij gokte erop dat de vijfde verdieping dezelfde indeling had als de vierde en vond binnen de kortste keren het kantoor van agent Collins, waar hij op de deur klopte. Er volgde meteen een uitnodiging om binnen te komen.

'Hallo, ik ben agent Drams. Ik ben aan uw afdeling toegewezen.'

Het was de tweede dag op rij dat hij zijn beste pak had aangetrokken.

'Ga zitten.'

Arthur nam plaats en maakte zorgvuldig het knoopje van zijn jasje open.

'Ik heb gisteren je dossier ontvangen. Dat is... 'De senior agent viel stil.

'Beknopt?'

'Zo zou je het kunnen zeggen.' Hij keek Arthur aan.

Arthur keek terug en vroeg zich af of agenten van een bepaald niveau klonen van elkaar waren. Wit, achter in de veertig, ietwat grijzend haar, licht gebogen schouders door te veel jaren voor een computer te hebben gezeten.

'Je was analist niveau twee en nu ben je mijn analist niveau twee. Als je mijn kantoor verlaat, dan ga je naar links. Aan het eind van de rij is een leeg hokje. Je treft je opdrachten in je inbox aan zodra je ingelogd bent.'

‘Dank u, meneer.’ Er viel een stilte terwijl Arthur wachtte op de boodschap dat hij kon gaan. ‘Is er hier al iemand die de poule voor de Super Bowl regelt?’ Hij had de pest aan football, maar nog een laterale promotie zou hij niet trekken, ook al hield dat in dat hij zijn hoofd boven het maaiveld uit moest steken.

‘Dat regelde agent Sims altijd, maar hij heeft een faxmachine aan gort geslagen met een perforator en heeft daarna ontslag genomen. Dat is dus een openstaande vacature, zagezegd.

‘Goed om te weten.’

Agent Collins richtte zijn aandacht op zijn computer.

Arthur vatte dat op als teken dat hij kon gaan.

Tijdens zijn wandelingetje langs de rij hokjes klonk er het zoe-men van de airconditioning en het klikken van toetsenborden. Geheime overheidsinstanties waren gelukkig immuun voor de trend van een open kantoortuin.

Hij vond het lege hokje en ging op de onopvallende grijze draai-stoel zitten. Hij had niet gedacht James Bond te worden toen hij hier was begonnen, maar hij had nooit zo’n saaie, ouderwets zakelijke sfeer verwacht. Hij haalde zijn ’Rubiks kubus en het beeldje van Judas uit zijn doos. ‘Oost, west, thuis best.’ Hij maakte aanstalten om in te loggen.

‘Waarom zit je aan mijn bureau?’

Arthur draaide zich om.

Bij de opening van het hokje stond een bleke, dunne man in een donkergrijs, haast zwart pak met een donkergrijze, haast zwarte das. Hij had een donkergrijs, haast zwart koffiebekertje in zijn hand.

‘Eh... er was me gezegd dat ik het lege hokje moest nemen?’

‘Dit hokje is niet leeg.’ Er klonk geen enkele emotie door in de stem van de man, alsof een computer een feit meldde.

Arthur keek om zich heen. Naast het standaard beeldscherm was de ruimte helemaal kaal.

‘Het lege hokje is daar.’ De man wees naar een hokje aan de andere kant van het smalle gangetje.

‘O, sorry. Ik dacht...’ Arthur viel stil.

Er was niets van het gezicht van de man af te lezen, maar met zijn ogen maakte hij het heel duidelijk dat hij geen zin had in een

gesprek en dat hij geen andere mensen in zijn ruimte wilde hebben.

Arthur pakte Judas en zijn Rubiks kubus en haastte zich naar zijn hokje.

Tot zover het vrienden maken.

2

Op de tweede dag probeerde Arthur de man in het hokje aan de overkant te negeren. Hij rechte om halfeen zijn schouders, toverde de glimlach op zijn gezicht waarvan hem was verteld dat die prettig was en ging naar de lunchruimte. Er was een grote kantine in de kelder, maar agenten die geen gok wilden wagen met de overheidskipsalade verzamelden zich in de kantine op hun eigen verdieping.

Zijn plan was om te wachten tot er aan de meeste tafeltjes minstens één persoon zat, waardoor hij zich aan iemand zou moeten voorstellen en zou moeten vragen of hij mocht aanschuiven. Hij wist dat het pijnlijk zou worden, maar hij wilde op een verdieping werken met échte planten in plaats van kunstplanten. Natuurlijk was het moeilijkste van zijn baan dat je het niet over persoonlijke dingen kon hebben. Je vroeg iemand niet of hij of zij getrouwd was of kinderen had. Onderwerpen om een gesprek mee te beginnen werden beperkt tot plaatselijke sportclubs en recente, maar niet té recente nieuwe bioscoopfilms. Het was Arthur nog steeds niet gelukt om naar de laatste Marvel te gaan.

De meeste tafeltjes zaten voor de helft of helemaal vol. Hij zag er één met zes stoelen waarvan er nog drie vrij waren. Hij kon op de middelste gaan zitten zonder iemand een por met zijn elleboog te geven. Hij liep erheen en probeerde zelfvertrouwen uit te stralen, zonder arrogant over te komen. 'Zit hier al iemand?'

De drie mannen keken op. Een van hen gebaarde naar de middelste stoel.

'Bedankt.' Hij nam vlug plaats, aangezien hij zijn jasje in zijn hokje had achtergelaten. 'Arthur,' stelde hij zich voor.

'Jack,' antwoordde de man in het midden, al bood hij hem niet zijn hand aan.

Arthur knikte.

De mannen hadden geen gesprek gevoerd toen hij ze had benaderd, dus hij kon geen bijdrage leveren aan een praatje. Hij wilde zijn mond opendoen om iets te zeggen, maar de woorden bleven in zijn keel steken. Ze keken hem niet aan, concentreerden zich in plaats daarvan op hun eigen lunch. Hij slaakte inwendig een zucht terwijl hij zich wel voor zijn kop kon slaan en deed hetzelfde. Een van hen keek een extra seconde lang naar hem toen hij houten eetstokjes en *gòì cuôn-loempia's* uit zijn lunchbox tevoorschijn haalde, maar er werd verder niets gezegd.

Arthur zat in zijn hokje en ademde langzaam diep in en uit. Er waren twee weken verstreken en de gesprekken waren er niet makkelijker op geworden. Het was hem gelukt een paar minuten over koetjes en kalfjes te praten, over het weer, een paar sportclubs en de meest recente Marvel-film die hij eindelijk had gezien. Er waren nog maar een paar frequente bezoekers van de lunchruimte aan wie hij zich nog niet had voorgesteld, onder wie die gast aan de andere kant van het gangetje die altijd precies hetzelfde pak droeg, elke dag op precies hetzelfde tijdstip thee haalde, ging lunchen en vertrok. Arthur had hem nog tegen niemand iets horen zeggen.

Er was die ochtend een bijzonder ingewikkeld verzoek in zijn inbox beland, waardoor hij later dan normaal de lunchruimte binnenwandelde. Het was maandag, de drukste dag. Er waren maar twee plekken vrij. Eén tegenover de man in het donkergrijze pak en de andere tegenover een blonde vrouw met een korte bob, die hij nog niet had ontmoet.

‘Hoi, mag ik...’

‘Lesbisch.’ De vrouw keek niet eens op van haar yoghurtje.

‘Pardon?’

‘De afgelopen twee weken heb je iedereen met een charmante glimlach benaderd. Lesbisch, je maakt geen kans, dus doe geen moeite.’

Arthur knipperde met zijn ogen. Hij was er vrij zeker van dat hij nooit eerder charmant was genoemd en het was überhaupt nooit bij hem opgekomen dat waar hij mee bezig was als iets anders over zou kunnen komen dan ongemakkelijke vriendelijkheid. Hij

knipperde nog een paar keer met zijn ogen, ademde diep in en stak zijn hand uit.

‘Hoi, Arthur Drams, analist niveau twee, en ik probeer, blijkbaar heel slecht, vrienden te maken omdat ik het echt beu ben om laterale promoties te maken omdat mijn eigen superieuren vergeten dat ik besta.’

De vrouw bekeek hem van top tot teen en schudde toen kort zijn hand. ‘Carol. Ga zitten.’

Dat deed Arthur. Voor het eerst sinds hij op de vijfde verdieping aan de slag was gegaan kon hij zich ontspannen.

‘Hoelang werk je al op niveau twee?’ vroeg ze.

‘Vier jaar, op drie verschillende verdiepingen.’

‘Ai.’

‘Mijn vorige begeleider vertelde me dat hij mijn foto moest opzoeken om erachter te komen wie het promotieverzoek had ingediend. Zijn advies was om sociaal te zijn.’

Carol kromp in elkaar. ‘Ik vind het lullig om je dit te moeten vertellen, maar het komt niet zozeer sociaal over als... nou, eng. Maar je voelt je duidelijk ongemakkelijk genoeg om andere mensen zich ook ongemakkelijk te laten voelen.’

Arthur verborg zijn gezicht in zijn handen. ‘Wat heb ik toch een kloteleven,’ mompelde hij.

Carol grinnikte kort.

Hij zuchtte en maakte zijn lunchbox open.

‘En voor een witte jongen bestaan jouw lunches bijna alleen uit Vietnamees eten. Daar is niets mis mee, maar het valt wel op.’

‘Ik ben half opgegroeid in de keuken van een Vietnamees restaurant. Dit is wat ik het beste kan bereiden. Het is ingewikkeld.’

‘Het ziet er wel lekker uit.’

Hij keek naar haar bekertje yoghurt en bood haar de helft van zijn broodje bánh mì aan.

Ze glimlachte. ‘Dank je.’

De volgende dag ging Arthur vroeg lunchen en keek of hij Carol zag. Ze was er niet en de andere aanwezigen wendden hun blik af. Hij ging in zijn eentje aan een tafeltje zitten. Dit was een vreselijke

herbeleving van de middelbare school, maar hij hoopte minder raar over te komen. Of in ieder geval minder eng. Hopelijk zou Carol anderen vertellen dat die nieuwe niet eng was, alleen maar totaal sociaal onbeholpen.

Een paar dagen later was Carol er weer en mocht hij bij haar zitten. Ze leek op onregelmatige tijden te lunchen en op willekeurige dagen, maar het was fijn dat er iemand daadwerkelijk bereid was om met hem te praten, ook al was het maar een paar keer per week een halfuurtje.

Hij was iets langer dan een maand op de vijfde verdieping aan het werk toen er een stilte viel.

‘Oké, hoe zit het met die man die altijd een donkergrijs pak draagt?’ Dat had hij zich vanaf dag één afgevraagd.

Carol keek niet over haar schouder zoals de meeste mensen zouden doen. ‘Bedoel je de Alien?’

Arthur reageerde niet. Hij was zich onwillekeurig bewust van de man in het donkergrijs die schuin tegenover hem zat. Zijn gewoonten waren als klokwerk. Om vijf over acht zat hij achter zijn bureau. Om tien uur was het tijd voor een kop thee, halfeen lunch, drie uur ’s middags nog een kop thee en om halfzes vertrok hij.

‘Onze beste gok is dat hij bij Roswell is neergestort en dat ze, na hem te hebben bestudeerd en onderzocht, niet wisten wat ze met hem moesten doen en hem daarom een menselijk gezicht hebben gegeven en hierheen hebben gestuurd. Hij eet elke dag precies één appel op dezelfde tijd en leest altijd boeken die niemand voor de lol zou lezen. In drie jaar heb ik hem met niemand zien praten.’

‘Heeft er iemand met hem gepraat?’

Carol wierp een blik over haar schouder. ‘Een exemplaar van *De geschiedenis van de Peloponnesische oorlog, deel 3* is in mijn ervaring een goede manier om mensen duidelijk te maken dat ze op afstand moeten blijven.’

Arthur keek naar de Alien. Het was een teken om hem met rust te laten, maar het was een heel specifiek teken van het soort dat zei ‘Kijk heel even naar me: ik ben vreemd. Als je met me praat zul je vaststellen dat ik raar ben en dat je me niet mag, dus laten we ons allebei het publiekelijke ongemak besparen van het gevoel

dat je me wilt afwijzen.’ Hij had diezelfde truc op de middelbare school gebruikt, maar dan met exemplaren van *De prins* en *De kunst van het oorlogvoeren*. Het was mogelijk dat er nog eyeliner aan te pas was gekomen. Hij herinnerde zich ook dat hij zich wanhopig eenzaam had gevoeld en dat hij had gewenst dat de vreemdheid van een ander gelijk zou zijn aan die van hem.

Een maand lang hield Arthur de Man in het Grijs in de gaten en vroeg zich af of hun vreemdheid misschien aan elkaar gewaagd was.

Hij was te laat in de lunchruimte gearriveerd toen hij de kans kreeg om dat te ontdekken. Het was de eerste maandag van de maand, het moment waarop iedereen besloot zijn of haar eigen gezonde lunch mee te brengen. Tegen vrijdag zou de helft pizza in de kantine halen.

Er was maar één lege stoel over.

‘Hoi, is het goed als ik hier ga zitten?’ Hij sprak vooral tegen een exemplaar van *The History of Foreign Investment in the United States, 1914-1945*. De Man in het Grijs hief zijn hoofd en knikte licht.

Arthur stak zijn hand uit terwijl hij ging zitten. ‘Arthur...’

‘Drams. Negenentwintig jaar oud. Analist niveau twee. Drie onwettige halfzussen. Bachelor in sociale antropologie, master in wereldeconomie. Je spreekt Spaans, Frans en Vietnamees, al is dat met een zwaar accent en is je Frans zo gedateerd dat het nutteloos is voor het Bureau. Diploma voor Portugees, zowel de Europese als de Braziliaanse variant.’

Arthur knipperde één keer met zijn ogen. De Man in het Grijs was duidelijk geen analist niveau twee als hij Arthurs dossier kon inzien. Dan was er nog het feit dat hij het had opgezocht en de belangrijkste punten had onthouden. Dat was een indrukwekkende zet in het ik-ben-raar-dus-doe-geen-moeite-om-mijn-bestaan-te-erkennen-spel.

‘Ik kan ook film noir waarderen en heb elk Robert Asprin-boek gelezen. Zelfs de slechte, waar hij helemaal geen moeite voor had gedaan.’

De Man in het Grijs hield zijn hoofd iets schuin.

Arthur verbrak het oogcontact niet en hield zijn hand uitge-

stoken. Hij werd bestudeerd. Hij vroeg zich af of de twee feitjes die hij vrijwillig had verteld in zijn dossier terecht zouden komen. ‘En jij bent?’

Er volgde nog een stilte van vijf seconden. ‘Martin Grove.’ Hij schudde zijn hand niet, maar las verder in zijn boek.

Arthur maakte zijn lunchbox open en glimlachte vanwege zijn kleine overwinning.

Een vijfde kop koffie riep Arthurs naam toen hij Carol tegen het lijf liep. Dat hij certificaten had behaald voor Portugees in plaats van de op het moment nuttigere talen uit het Midden-Oosten of Oost-Europa betekende dat zijn werklast per week verschilde. Soms lagen er stapels op hem te wachten en soms had hij niets om handen. Ergens in Brazilië was er iets zodanig groots aan de hand dat sommige veldagenten nu de behoefte voelden om actuele informatie erover naar het hoofdkantoor te sturen. Hij had tot laat verslagen uitgewerkt en vandaag zou ook weer een latertje worden.

‘Heb jij met de Alien gepraat?’ fluisterde Carol, vlak bij het kleine kamertje waar de heilige koffieautomaat stond.

Het duurde even voor zijn hersenen die vraag hadden verwerkt. ‘Hij heet Martin.’

‘En?’

‘En dat is meer informatie dan waar een lunchruimte vol geheimagenten in een aantal jaar tijd de moeite voor heeft genomen om te achterhalen.’

‘Wij zijn geen geheimagenten. Wij zijn dataverwerkers. Als wij geheimagenten waren, dan had ik een veel coolere auto en zouden veel lekkerdere vrouwen me proberen in bed te krijgen.’

Daar kon Arthur niets tegenin brengen. ‘Je zou zelf eens kunnen proberen met hem te praten.’

‘Neuh. Jij hebt nu al een teen tussen die deur en voor het geval je het je afvroeg, door die stunt heeft iedereen je opgemerkt.’

Het duurde nog een week voor het Arthur weer lukte met Martin te praten. Hij nam dit keer zonder het te vragen tegenover hem plaats.

Martin keek even op van zijn boek: *One Quarter of Humanity*:

Malthusian Mythology and Chinese Realities, 1700–2000.

‘Dat heb ik als eerstejaars gelezen. Achteraf gezien weet ik niet of ik me er helemaal in kan vinden, maar ik ben nooit een sociologieboek tegengekomen waarin niet een vrij zware voorkeur voor het ene punt of het andere werd uitgesproken.’

‘De specifieke details van het vooroordeel van de schrijver bieden op zich al een waardevol pad voor een analyse.’

‘Dat is waar. Al ergerde ik me er toen ik negentien was vooral aan dat ik het aan het eind van het semester niet terug kon verkopen.’ Hij maakte zijn lunchbox open. Hij had loempia’s bereid en had er een extra bij gedaan. Niemand kon bestaan op thee en een enkele appel. ‘Loempia,’ bood hij aan.

‘Nee, dank je.’

Voor Arthur voelde dit als een overwinning. Twee hele zinnen. Dat telde bijna als een gesprek.

Daarna ontstond er een soort ruw patroon. Soms at hij met Carol en dan hadden ze het over het weer, sport en of de ficussen echt waren (dat wist zij ook niet zeker). Op andere dagen at hij met Martin.

Dat gebeurde vooral in stilte, maar Martin zei nooit dat hij moest gaan. Op ‘gespreksdagen’ lukte het hem misschien vier zinnen over en weer te ontlokken (het aanbieden van voedsel niet meegerekend) over wat Martin op dat moment aan het lezen was.

Op de stille dagen observeerde Arthur. Wat hem het meest opviel was hoe snel Martin las. Hij leek altijd op zijn gemak door boeken heen te bladeren, maar hij had nooit twee keer hetzelfde boek bij zich en gezien de manier waarop zijn ogen bewogen, had Arthur het vermoeden dat hij elk woord meekreeg. Op een dag keek hij toe terwijl Martin zijn zes schijfjes appel at en tot zeker twee derde van *The Idea of the Good in Platonic–Aristotelian Philosophy* kwam.

Met die snelheid begreep hij wel waarom mensen hem de Alien noemden. Arthur was zelf geen langzame lezer, maar dat tempo haalde hij niet. Er was ook iets aan de manier waarop hij las. Zijn ogen waren op de tekst gericht, maar hij boog zijn rug niet en liet zijn hoofd niet zakken. Zijn houding was kaarsrecht, zonder stijf

te zijn, meer als een danser dan een soldaat.

Zijn vingers waren lang en zijn handen smal. Arthur had durven zweren dat de bladzijdes van een boek niet elegant konden worden omgeslagen, maar het lukte Martin. Om één uur sloot hij, zonder op een horloge of naar een klok te kijken, zijn boek en gooide het boterhamzakje van vetvrij papier waar hij zijn appelschijfjes in meenam weg. Op 'gespreksdagen' schonk hij Arthur misschien een miniem knikje, om daarna terug te keren naar het lege hokje aan de overkant.